

"Hembränd el och värme" på villaägarnas önskelista?

Ett kraftvärmeaggregat för det egna hemmet, stort som en diskmaskin, kan det stå på villaägarens önskelista inför nästa jul? Eller ett vindkraft-aggregat, stort som rejäl fågelholk att sätta på skorstenen?

Text: Hans Nilsson, FourFact

KANSKE SKULLE MAN komplettera ovanstående med solpaneler och gärna då ställda som spoilers, så att man speedar upp vinden till det schaktplacerade vind-aggregatet. Är det fantasier, fånerier eller framtiden som vi ser här?

En genomgång av nya tekniker för "mikrogenerering" av el var föremål för dryga hundralet deltagare på ett seminarium i Glasgow den 4 maj, arrangerat av ett antal skotska energi- och miljöorganisationer tillsammans med IEA:s program för energi i byggnader (ECBCS, Annex 42).

IEA:s intresse består i att komplettera energiberäkningsprogram så att de också kan hantera byggnadsegen elproduktion. Skottarnas intresse var mera inriktat på att prova att föra till marknaden de olika möjligheterna och skottar är ju till sin läggning (?) ekonomiskt sinnade.

England driver på

Så kallad Distributed Generation, DG, har ju ett bra tag varit på dagordningen för energitredningar i olika fora. IEA gav ut en bok i ämnet under 2003. Forskaren Walt Patterson har under ett antal år hävdade att framtidens elsystem inte kommer att vara av radioutsändningstyp ("broadcasting") utan av nätverkstyp ("meshed nets"). Detta är en synpunkt som han har utvecklat vid ansetta RIIA, Royal Institute for International Affairs, i London vid sina studier av marknadernas avreglering. Men inte ens Walt har nog tänkt sig att man skulle gå så långt som till hembränning i villaområdena!

Annars är det i England som idéerna nu tar fart och detta med det stora EON-ägda kraftföretaget Powergen som drivande kraft. De har nyligen lanserat just det småskaliga kraftvärmeverk som nämns i ingressen och har stora planer för att få ut det i stora upplagor på marknaden.

Aggregatet tillverkas av Whispergen i Nya Zeeland och baseras på en tystgående Stirlingmotor. Det lämnar 8 kW värme och 1,2 kW el och kostar – installerat – 3 000 pund (motsvarar ca 40 000 kronor).

Bränslet är naturgas och det är där vi ser utgångspunkten för Powergens intresse: det är en produkt som skall ersätta de befintliga gaspannorna, som finns till ett antal av 3 miljoner i äldre brittiska hus, som man nu inriktar sig på. Men marknaden bedöms kunna vara så stor som 15 miljoner enheter totalt.

Deras marknadsanalys har också noggrant noterat när andra lösningar, inklusive bränsleceller, kan bli aktuella och man har alltså valt att satsa nu. Man ser att man på detta sätt kan differentiera sina produkter på marknaden, värva nya kunder och vidga intäktbasen. Det noteras också att inaktivitet kan leda till motsvarande förluster. I Powergens strategi och perspektiv ligger att nätet kan komma att reduceras till "back-up" eller batteri för den enskilde ägaren av ett kraftvärmeverk.

Nätägares problem

Powergens analys och presentation var den mest fullgångna av dem som gjordes på seminariet, och möttes också av en seriös genomgång av nätägarens problem, presenterad av Scottish Power. Allvaret i dessa planer underströks emellertid av att Carbon Trust (ett av den engelska regeringen stiftade oberoende företag) var närvarande och kunde visa hur, och om, de olika idéerna passade in i deras strategi. Denna inriktar sig på att både stödja goda miljölösningar och sådana som ger upphov till ny export. Strategin är som de säger "Business driven and Government backed".

Om Powergens marknadsplaner går i lås

kan man anta att Whispergens aggregat kan komma att tillverkas i England för export inom Europa. Det verkar på det hela taget som om tanke, ord och gärning hänger ihop i detta fallet.

Testfall av intresse

Och även om många av de andra tekniker som presenterades var mera konceptuella så hade man åtminstone i ett fall gjort ett mycket intressant testfall. En byggnad i Glasgow som kallas the Lighthouse har utrustats med egen produktion från både vind och solceller samtidigt som man byggt så energisnålt som möjligt. Behovet har registrerats till 68 kWh/m² men den byggnadsegna produktionen ligger på 98 kWh/m².

Så nog finns det en viss realitet i de här idéerna. Och skottar har ju tidigare spelat en inte obetydlig roll i utvecklingen av teknik och industri. Även för Sverige.

